

Utviklingsredegjørelse 2015 – del 2 og tilbakemelding utviklingsredegjørelse del 1.

Til Faglig råd helse- og oppvekstfag

Gjennomgangen av tilbudsstrukturen er hovedtemaet for utviklingsredegjørelsen 2015. Utdanningsdirektoratet har bedt de faglige rådene om å levere denne redegjørelsen i to deler. De faglige rådene leverte delrapport 1 i oktober 2015. De fleste rådene har vurdert samtlige lærefag/yrkeskompetansefag og besvart spørsmålene direktoratet førte opp i bestillingen av del 1. Vi oversender herved bestillingen av delrapport 2 til Faglig råd helse- og oppvekstfag.

Hva skal delrapport 2 inneholde?

Den andre delrapporten skal leveres innen 15. april 2016. I denne rapporten skal dere vurdere konsekvensene av analysene dere presenterte i del 1 og foreslå endringer i tilbudsstrukturen. I det følgende vil vi presentere våre refleksjoner og oppfølgingsspørsmål til vurderingene dere har gjort i del 1, og vi ber dere ta hensyn til disse i det videre arbeidet.

Vi er i gang med å oppsummere del 1 av utviklingsredegjørelsene for alle råd, og i den forbindelse kan det komme flere oppfølgingsspørsmål eller kommentarer.

Dere vil få tilgang til rapporter fra de yrkesfaglige utvalgene 1. mars 2016, og vi ber dere om å vurdere funn og anbefalinger i disse rapportene som angår fagene i utdanningsprogrammet deres.

Oppfølgingsspørsmål til Faglig råd for helse- og oppvekstfag del 1:

Utviklingsredegjørelsen del 1 fra Faglig råd helse- og oppvekstfag er oversiktlig og tar utgangspunkt i risikoanalyse og klare kriterier for prioritering av fag. Dette viser at rådet jobber systematisk med oppdraget knyttet til tilbudsstrukturen. Rådet har videre siden utviklingsredegjørelse 2013/2014 ble levert, sendt Udir 2 endringsforslag i henholdsvis helsefagarbeiderfaget og helseservicefagene, hatt en rekke dialogmøter, samt satt ned arbeidsgrupper for å utrede endringer av struktur og læreplaner bla i ambulansefaget, barne- og ungdomsarbeiderfaget og tannhelsesekretærfaget. Vi ser at arbeidsgruppene som er nedsatt for å utrede disse fagene vil komme med viktige innspill som dere vil ta med i utredningen av del 2. Vi takker forøvrig for innspill til skjema som vi vil ta med oss inn i neste startpakke for utviklingsredegjørelser.

I del 2 ber vi dere om å vurdere antall lærekontrakter i hvert lærefag opp mot antall sysselsatte i bransjen, og si noe om hvor stort potensialet er for å øke andelen fagarbeidere i bransjen. Videre ber vi om at ev større prinsipielle endringer dere foreslår også spilles inn separat til det yrkesfaglige utvalget for helse, oppvekst og velvære underveis.

For Utdanningsdirektoratet er det viktig å få frem de overveielser som ligger bak forslagene. Det er også verdifullt å få presentert flere alternativer dersom rådet har vurdert disse. Selv om rådet ikke

klarer å enes om løsningene eller har forslag som på det tidspunktet ikke er ferdig belyste, er det interessant for Utdanningsdirektoratet å likevel få dette oversendt i leveransen i april.

Oppfølgingsspørsmål Del 1: (jf startpakken)

1. Om behovet for mer praksis i yrkeskompetanefagene i skole

Rådet fikk noen spørsmål som oppfølging av forrige utviklingsredegjørelse knyttet til de 5 yrkeskompetanefagene som har 3 år i skole, herunder behovet for spesialisering og obligatorisk praksis som rådet sier skal utredes videre i del 2 av utviklingsredegjørelsen.

Utdanningsdirektoratet viser til brev av 28.01.15 som svarer på endringsforslag om splitting av helseservicefagene av 15.12.15. Rådet ble bedt om å konkretisere og utdype noen av sine forslag og se disse i sammenheng med lokalt handlingsrom og hvilke konsekvenser forslaget til endringene kan ha for lærere, elever, fylker og skoler som tilbyr disse fagene. Videre ble rådet bedt om å se særlig på tannhelsesekretær noe vi nå ser rådet er i gang med via egen arbeidsgruppe.

Behovet for praksis kun er knyttet til yrkeskompetanefagene, rådets begrunnelser for særlig behandling av disse fagene med hensyn til praksis bes inkludert i del 2.

1. Behovet for mer entreprenørskap:

Rådet viser til videre utredning i del 2 knyttet bla til hudpleiefaget og en ev endring til 2+2 modell i dette faget. Vi ber rådet vurdere sannsynlig tilgang på læreplasser som del av utredningen av modell i faget.

2. Tilrettelagte opplæringsmodeller for voksne:

Rådet har påpekt behov for en voksenopplæringsmodell i HO. I rådets oversendingsbrev til del 1 vises det til statsbudsjettets forslag om 7.5 mill til utvikling av modulbaserte opplegg for voksne og et eksempel for læreplan i helsefagarbeider som tar utgangspunkt i gjeldende faginndeling.

Vi oppfatter at rådet ikke er mot prinsippet om moduler, men at det ikke er i tråd med hvordan rådet har tenkt tidligere omkring voksenopplæringsmodeller. Melding til Stortinget/Stortingmeldingen om livslang læring og utenforskap legges fram våren 2016. Det er naturlig å involvere partene i arbeidslivet i den videre utviklingen av modulbaserte læreplaner.

- *Kan rådet i del 2 utdype sine tanker om hvordan opplæringsmodeller for voksne bør være?*
- *Hvilke prinsipper/kriterier mener dere må ivaretas ved slike modeller, herunder ved ev modulisering av læreplaner for voksne?*
- *Kan dere ev. gi eksempler på slike modeller?*

3. Se på fag med få søkere og læreplasser: rådet viser til de enkelte skjema.

I del 2 ber vi rådet se særskilt på verdsettingen i fagene fotterapi og ortopediteknikk.

- *Kan noe gjøres med strukturen for å sikre bedre rekruttering, eller ligger løsningene andre steder? I tilfelle hva kan utdanningsmyndighetene gjøre mht problemstillingene?*
- *Hvorfor er det viktig/ev ikke viktig å beholde fagene som en del av tilbudsstrukturen?*
- *Hva kan gjøres for verdsetting og å skaffe læreplasser?*

Velferdsteknologi:

En annen problemstilling FRHO tar opp er behovet for synliggjøring av velferdsteknologi i læreplanene.

- *Er opplæringen og læreplanene rettet inn mot framtidens velferdsteknologi? Hvis ikke, hva bør gjøres?*

Oppfølgingsspørsmål til det enkelte skjema:

Vi ber rådet se nærmere på følgende i del 2 knyttet til disse fagene:

Ambulansefaget: Dere har her skissert en mulig ny opplæringsmodell som følge av endringer i arbeidslivet, bla ny akuttforskrift som gjør at det ikke lenger er mulig å gjennomføre opplæring etter dagens opplæringsmodell. Vi ber rådet i del 2 utrede:

- *Hvilke konsekvenser vil forslaget til endring av utdanningsmodell i ambulansefaget ha for elever/lærlinger, lærebedrifter, rekruttering til faget og læreplaner?*

Apotekteknikk, helsesekretær: Rådet har her tidligere konkludert at de ikke ønsker endre fagene til 2+2 modell, men foreslår mer spesialisering/spissing og praksis. Endringsforslag knyttet til splitting av faget yrkesutøvelse i Vg2 helseservice ble sendt Udir 15.12.14. Udir viser til brev av 28.01.15 og de spørsmål som bes besvart der. Direktoratet forstår det slik at det ikke er nødvendig å gjøre endringer i tilbudsstrukturen for de 2 fagene, men at dette følges opp med diskusjon av spesialisering/spissing og praksis i gjeldende læreplaner.

- *Hva kan gjøres for bedre utnyttelse av lokalt handlingsrom og mulighetene til praksis innen PTF?*

Barne- og ungdomsarbeiderfaget: Rådet peker på pågående arbeid i arbeidsgruppe for barne-og ungdomsarbeiderfaget som utreder ev endringsforslag til læreplan, samt vurderer om faget skal fortsette gjelde fra 0-18 år. Vi ber i den forbindelse at et ev. endringsforslag for barne-og ungdomsarbeiderfaget sees i sammenheng med forslagene fra Djulpedalsutvalget for å fremme gode læringsmiljø og forebygge mobbing. Rådet påpeker bruken av assistentbegrepet. UDIR vil følge opp dette internt når det gjelder egne dokument.

Helsefagarbeider: Rådet viser til endringsforslag sendt 15.12.15 og pågående arbeid i læreplangruppe, samt foreslått modellstrukturering av læreplaner for voksne.

- *Vil læreplanendring alene kunne løse problemene med rekruttering til og verdsetting av helsefagarbeiderfaget?*
- *Vil det være behov for egne opplæringsmodeller i helsefagarbeiderfaget utover 2+2 knyttet til voksne? Hvordan vil i tilfelle disse se ut?*

Hudpleie: mulig overgang til 2+2 modell søkes.

- *Kan rådet i denne gjennomgangen også se om det finnes ev. andre tilgrensende fagområder som ikke er en del av dagens tilbudsstruktur som kan sees i sammenheng med hudpleiefaget?*
- *Er det andre ulike velvære/spabehandlinger som kan være relevant for tilbud i vg. opplæring?*

Fotterapi og ortopediteknikk:

Rådet viser til at fagene skal utredes i sammenheng. Fagene sliter med rekruttering, men det er økende behov for kompetansen i arbeidsmarkedet. Se spørsmål 3 over i fellesdel.

- *Om man ser på statistikken kan fotterapi synes lite verdsatt i arbeidslivet med få søkere. Er dette et fag som bør ligge i tilbudsstrukturen?*
- *Ortopedi er naturlig et lite fag som rådet påpeker er verdsatt av arbeidslivet. Hva kan gjøres for å opprettholde tilgang på læreplasser i faget? Er det potensiale for flere læreplasser i faget ift arbeidskraftsbehovet? Rådet bes i del 2 antyde hva som er naturlig tilgang på ortopediteknikkere i forhold til behovet i arbeidsmarkedet.*

Tannhelsesekretær: Rådet beskriver at kompetansen til tannhelsesekretærer ikke er i tråd med arbeidslivets behov. FRHO avventer resultat fra arbeidsgruppe som skal utrede faget for rådet. Direktoratet ser fram til å motta forslaget.

Husk dokumentasjon!

Dere må begrunne og dokumentere alle endringsforslag dere fremmer i utviklingsredegjørelsen. Myndighetene og arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene har tidligere blitt enige om hvilke dokumentasjons- og utredningskrav som skal stilles til dem som ønsker å sende inn endringsforslag. Alle endringsforslag skal så langt det er mulig inneholde:

- problembeskrivelse som omfatter
 - hva problemstillingen består i
 - antall mennesker som er berørt av problemet/problemene
 - refleksjoner rundt årsaker (struktur/prosess)
 - grunnen til at dere ønsker å ta saken videre til myndighetene
- vurdering av alternative løsninger
- analyse og vurdering av antatte vesentlige konsekvenser av endringen dere foreslår
- økonomiske og administrative konsekvenser for statlig og fylkeskommunal forvaltning samt for private (næringsvirksomhet og enkeltpersoner)

En beskrivelse av kravene finner dere i retningslinjene for samarbeidet mellom SRY, de faglige rådene og Udir.